

*Gewijzigde vaststelling van de Wet toezicht kredietwezen*BIJLAGE II
BIJ DE MEMORIE VAN TOELICHTING

No. 5

BANKRAAD

Amsterdam, 17 november 1955.

Postbus 98

Aan

*Zijne Excellentie de Heer
Minister van Financiën,
's-Gravenhage.*

Betreft:

ontwerp van wet, houdende
gewijzigde vaststelling van de
Wet toezicht kredietwezen.

Bij brief van 3 november 1955, Generale Thesaurie, Directie Binnenlands Geldwezen, no B 22898, heeft Uwe Excellentie aan de Bankraad ter fine van advies een aantal exemplaren doen toekomen van een concept-wetsontwerp houdende gewijzigde vaststelling van de Wet toezicht kredietwezen met bijbehorende concept-Memorie van Toelichting (met bijlage).

De Bankraad heeft zich ter zake doen voorlichten door een sub-commissie uit zijn midden en aan de hand van een praeadvis, door die sub-commissie uitgebracht, het wetsontwerp besproken in een plenaire vergadering, gehouden op 15 november 1955.

De Raad heeft thans de eer Uwe Excellentie het volgende te berichten.

In de eerste plaats heeft de Bankraad zich beraden omtrent de kern van het ontwerp, welke geacht kan worden te zijn vervat in artikel 10 nopens het sociaal-economisch toezicht en in artikel 11 nopens het bedrijfs-economisch toezicht.

Met betrekking tot het sociaal-economisch aspect acht de Bankraad het juist, dat in artikel 10 tot uitgangspunt is gekozen de uitvoering van de in artikel 9, eerste lid van de Bankwet 1948 aan de Nederlandsche Bank opgedragen taak.

Ter uitvoering van die taak, welke, kort samengevat, neerkomt op de zorg voor de handhaving van de waardevastheid van de Nederlandse geldeenheid en op de daaruit voortvloeiende zorg voor de handhaving ener voldoende monetaire reserve, staan de Nederlandsche Bank, buiten de thans geldende Wet toezicht kredietwezen, twee middelen ten dienste, te weten de discontopolitiek en de openmarkt-politiek.

Het is echter zeer wel denkbaar, dat zich omstandigheden kunnen voordoen, waarin de Nederlandsche Bank met de discontopolitiek en de openmarkt-politiek niet de ter handhaving van de waardevastheid van de gulden nodige invloed kan uitoefenen op de monetaire tendenties, die naar het oordeel van de Raad uit de kredietpolitiek van het bankwezen kunnen voortvloeien. Om haar daartoe in staat te stellen dient aan de Nederlandsche Bank de beschikking te worden gegeven over additionele middelen, zoals de invoering van een systeem van kasreserves of van kwantitatieve of kwalitatieve kredietrestricties.

Daar de Raad het van essentieel belang acht, dat de Nederlandsche Bank in staat wordt gesteld de haar in artikel 9, eerste lid van de Bankwet 1948 opgedragen taak zo goed mogelijk te vervullen, acht hij met voorgaande overwegingen de

vraag nopens de wenselijkheid van het verlenen van additionele bevoegdheden aan de Nederlandsche Bank bevestigend beantwoord.

De vraag naar de vorm, waarin deze verdere bevoegdheden aan de Nederlandsche Bank behoren te worden toegekend, acht de Bankraad in artikel 10 van het ontwerp op gelukkige wijze opgelost.

De Bankraad meent, dat de opzet van dit artikel de grond ontleemt aan de bezwaren, welke zijn gerezen tegen het thans vigerende stelsel van aan de monetaire autoriteiten verleende bevoegdheden inzake het sociaal-economisch toezicht.

Het voornaamste van die bezwaren bestond hierin, dat de Nederlandsche Bank tot het geven van algemene voorschriften kan overgaan zonder tevoren te hebben getracht langs de weg van gemeenschappelijk overleg een regeling tot stand te brengen, waaraan de kredietinstellingen zich vrijwillig zouden onderwerpen. Volgens het voorgestelde artikel 10 rust in de in het eerste lid voorziene omstandigheden op de Nederlandsche Bank de verplichting tot het plegen van overleg, terwijl, bij het bereiken van overeenstemming binnen het kader daarvan, het geven van algemene voorschriften niet aan de orde komt. De Bankraad meent dat deze opzet in overeenstemming is met het ook op vele andere gebieden waarneembare streven om door onderling overleg te geraken tot overeenstemming tussen overheid en bedrijfsleven.

Een ander bezwaar richtte zich tegen de procedure, dat eventuele door de Nederlandsche Bank te treffen maatregelen de goedkeuring behoeven van de Minister van Financiën, die naast het algemeen belang als richtsnoer voor zijn handelen tevens het directe belang van de kredietgeving aan de Staat voor ogen dient te hebben.

Volgens het in het ontwerp vervatte systeem berust het initiatief tot het treffen van maatregelen uitsluitend bij de Nederlandsche Bank en is eerst sprake van een goedkeuring door de Minister van Financiën, de Bankraad gehoord, in het geval het overleg tussen de Nederlandsche Bank en het bankwezen niet tot overeenstemming heeft geleid. In dat geval echter behoeven de voorschriften van de Bank achteraf de bekrachtiging van het parlement.

Weder een ander bezwaar gold de overweging, dat in wettelijke regelingen nimmer nauwkeurig de omstandigheden kunnen worden voorzien, waarvoor zij zouden moeten gelden. Dit bezwaar rijst niet in het raam van de krachtens het eerste en

het tweede lid te sluiten gentlemen's agreements. De limitatieve opsomming der mogelijkheden vervat in het zevende lid van artikel 10 brengt dat bezwaar in het kader van voorschriften uiteraard wel mede. Zodanige opsomming is echter ter clausulering der te verlenen bevoegdheden onvermijdelijk.

De Bankraad is op grond van het voorgaande van oordeel, dat het in artikel 10 van het concept-ontwerp vervatte systeem voldoet aan de nodige eisen van doelmatigheid enerzijds en aan de nodige eisen van rechtszekerheid voor het bankwezen anderzijds.

Met betrekking tot het bedrijfs-economisch toezicht is de Bankraad van oordeel, dat het in artikel 11 vervatte systeem van het geven van richtlijnen, op welker niet-nakoming geen strafrechtelijke sanctie staat, een grote verbetering is ten opzichte van het thans vigerende stelsel. Ook hier staat het overleg met de betrokken organisaties van het kredietwezen en met de individuele kredietinstellingen op de voorgrond. De Bankraad meent, dat dit systeem de nodige soepelheid in de toepassing van het bedrijfs-economisch toezicht door de Nederlandsche Bank waarborgt.

De Bankraad onderschrijft het in de concept Memorie van Toelichting neergelegde standpunt, dat de doelstelling van het toezicht op het kredietwezen niet vereist toezicht op die commissionairs in effecten, die nagenoeg uitsluitend hun hoofdbedrijf maken van het verlenen van tussenkomst bij de handel in effecten ter beurze.

De Raad is van oordeel, dat de vervanging van de groep commissionairs in effecten door de groep effectenkredietinstellingen en de omschrijving, in artikel 1 van het begrip effectenkredietinstellingen gegeven, past in het kader van het ontwerp en als een verbetering mag worden beschouwd ten opzichte van de thans geldende regeling dezer materie.

De Bankraad heeft uit de concept-Memorie van Toelichting

met verheugen kennis genomen van het feit, dat de gedachtenwisseling en tussen de Nederlandsche Bank en de representatieve organisaties op het gebied van het kredietwezen tot een grote mate van overeenstemming hebben geleid over de inhoud, die in dit ontwerp aan de wettelijke regeling dezer materie wordt gegeven.

Ook de overige in het ontwerp vervatte bepalingen geven de Raad geen aanleiding voorstellen tot enigerlei wijziging te doen.

Met betrekking tot het concept voor de Memorie van Toelichting moge de Raad Uwe Excellentie een tweetal wijzigingen in overweging geven.

Op de eerste bladzijde wordt, in de veertiende regel van de vierde alinea, vermeld dat de gentlemen's agreements „alsdan dezelfde rol zullen spelen als de voorschriften in de huidige wet”. Met het oog op het principiële verschil in het juridische karakter van voorschriften enerzijds en gentlemen's agreements anderzijds zou de Raad willen aanbevelen de woorden „dezelfde rol zullen spelen als” te vervangen door de woorden „een overeenkomstige rol zullen spelen als”.

Op bladzijde 2a is, in de derde zin van de tweede gehele alinea, gesteld dat de onderlinge overeenstemming tussen de Bank en de desbetreffende organisaties omtrent de te volgen gedragslijn voor de bedrijfsvoering „de gebruikelijke vorm” zal moeten zijn, waarin het sociaal-economisch toezicht tot stand komt. De Raad moge U voorstellen de woorden „de gebruikelijke vorm” te vervangen door de woorden „bij voorkeur de vorm”.

Namens de Bankraad,

F. DE VRIES, *Voorzitter.*

DE JONG, *Secretaris.*